

Marele mărturisitor Robert Eisenbraun, poetul Andrei Ciurunga, cahuleanul care a iubit România ca pe Maica Domnului

Andrei Ciurunga și Robert Cahuleanu sunt pseudonimele literare ale lui Robert Eisenbraun, poet, memorialist, martir. S-a născut în Cahul la 28 octombrie 1920. Tatăl lui, profesor de limba germană, face parte dintr-o familie de coloniști germani din sudul Basarabiei.

Termina școala primară la Cahul și liceul la Cahul și Bolgrad, absolvit în 1939. Debutază timpuriu, în 1932, în revista Liceului „Ion Voievod” din Cahul, iar editorial în 1936, cu placheta Melancolie. Lucrează ca redactor la ziare și reviste ca „Ancheta”, „Înainte”, „Expresul” din Brăila, localitate unde se stabilise după război.

În 1950 este arestat și, după vreun an și jumătate petrecut prin beciurile Securității, timp de alți doi ani și jumătate este deținut la Canal. Viața de nedrepte prigoniri și privațiuni nu i se încheie, și în 1958 este din nou arestat, identificat fiind ca autor al versurilor pe care, în perioada muncii la Canal, le compune mental și care circula oral până departe, dincolo de granițele țării.

Condamnat la optsprezece ani de muncă silnică, execută numai șase, în Balta Brăilei și la Gherla, eliberat fiind în 1964. Revine, în 1968, în lirica românească. După decembrie 1989 publică memoriile și poeziile din anii prigoanei, care vor fi

în mare parte cuprinse în volumul Memorii optimiste.

Poetul se realizează în spațiul tradițional al liricii noastre, cu unele accente moderniste. Este remarcabilă muzicalitatea interioară a textului său, mai ales atunci când poetul dezvoltă o lirică erotică de tip spiritualizant, pură și inefabilă, cu accente alegorice. Andrei Ciurunga, afirma criticul literar Șerban Cioculescu, „a găsit cheia pierdută, a simplității, a limpezimii, a comunicativității”. Poemele cumplite Canal, așternute pe hârtie de curând, ne relevă însă și o voce protestatară, manifestată deopotrivă prin spiritul dinamitar care domina textul și îl înfioră, ca și prin exprimarea demnă, umană, a unor realități înfiorătoare, transfigurate liric. Haina prozodică clasică și capabila sa dezvoltare mari tensiuni.

Volume de versuri:

Melancolie, 1936; În zodia cumpenei, 1939; Poemul dezrobirii, 1943; Cântec de dor și de război, 1944; Decastihuri, București, E.P.L., 1968; Vinovat pentru aceste cuvinte, București, Editura Cartea Românească, 1972; Argumente împotriva nopții, București, Editura Cartea Românească, 1976; Echivalente, București, Editura Albatros, 1978; Memorii optimiste, București, Editura Fundației Culturale

Andrei Ciurunga
(1920-2004)

Romane, 1992; Poemele cumplite Canal, Craiova, Editura Universală, 1992.

Rugăciune pentru osândiții căzuți a apărut în volumul Memorii optimiste, București, Editura Fundației Culturale Romane, 1992.

Pastelul a apărut în volumul Echivalente, București, Editura Albatros, 1978.

Sa stins din viață la 6 august 2004, București.

Nu-s vinovat că-mi place să se prindă rotundă ca o țară hora-n prag, sau c-am primit colindători în tindă, cum din bunic în tată ne-a fost drag.

În acest număr:

Marele mărturisitor Robert Eisenbraun, poetul Andrei Ciurunga, cahuleanul care a iubit România ca pe Maica

Poet cahulean - condamnat la nemurire. Gheorghe Reabțov, profesor ASEM

Prietenul drag al tatălui meu. Valentin Reabțov, prezentator TV, translator, traducător-

Amintiri despre poetul martir Andrei Ciurunga. Prof. Doina FOCȘA, originară din Cahul.

„Un fir de verticală rugăciune” Veronica Popa, doctor în filologie, Cahul.

Secvențe de la activități 4

Aprecieri 4

In memoriam

- Din 28 martie 2014, Biblioteca Raională Cahul poartă numele „Andrei Ciurunga”.
- În orașele Chișinău și Cahul, există o stradă care poartă numele „Andrei Ciurunga”.

Poet cahulean - condamnat la nemurire

Poetul Andrei Ciurunga și-a iubit cu multă dragoste baștina - Cahulul, Basarabia, cărora le-a dedicat poeme de înaltă tensiune sufletească: „Hai, măi Cahul”, „Te las, Cahul”, „Ajută, Doamne”, „La 70 de ani”, „Țara mea de dincolo de țară”, cartea „Lacrimi pentru Basarabia” și multe, multe altele.

Fiind o fire optimistă, ca și alte zeci și sute de mii de deținuți politici din România, aștepta cu multă nerăbdare primăvara de dezgheț din iarna lui 1989, anticipând-o în sugestivă sa poezie: „Bastilia”:

Mâna care-a strâns se strânge
vânăta, în cântec de prohod.

A căzut Bastilia de sânge

și-a murit un veac pe eșafod.

Toate pietrele zidite în Bastilii

crapă, mai târziu sau mai curând,

ca să facă loc luminii zilei.

- Dar Bastilia noastră, oare când?

Poezia citată mai sus face parte din buchetul de poeme: „Inscripție pe ușa închisorii”, „Canalul”, „Daniil Sihastrul”, „Nu-s vinovat față de țara mea”, „Țara mea de dincolo de țară”, „Lui Radu Gyr”, „Blestem pentru casa dușmanului” etc. – niște innuri tulburătoare, niște documente de condamnare ale regimului totalitar din România, ale suferințelor inumane, ale condamnărilor nedrepte, schingiurilor, bătăilor, înfometării – instrumente ale genocidului barbar din „Siberia” românească.

Palmaresul literar al lui Robert Cahuleanu (Andrei Ciurunga) numără 40 de culegeri de versuri și proză, scrise pe parcursul vieții sale de martir al neamului românesc.

Gheorghe Reabțov, profesor ASEM

... Poetul Andrei Ciurunga și-a iubit cu multă dragoste baștina - Cahulul, Basarabia, cărora le-a dedicat poeme de înaltă tensiune sufletească...

Prietenul drag al tatălui meu

Revin, însă, la Andrei Ciurunga. De altfel, acesta e unul din multele pseudonime cu care și-a semnat poeziile și cred că cititorii își dau seama de ce a procedat astfel. Numele lui adevărat e Robert Eisenbraun – băiatul din tată german și mamă româncă, prietenul drag al tatălui meu. După 28 iunie 1940 soarta i-a despărțit și, după cum am menționat mai sus, nu s-au văzut mai bine de jumătate de secol. Da, după ce Andrei Ciurunga a fost reabilitat prin 1964 și a ieșit din lagărele comuniste ale României, ei au corespondat, scriindu-și peste 100 de scrisori. Reîntâlnirea lor a avut loc în martie 1992, la București, în apartamentul lui Robert, cum îi spunea tata. Această călătorie de la Cahul la București a fost organizată de către una dintre discipolele tatei de la Școala Pedagogică din Cahul, Doina Focșa, și regretatul ei soț, Nicu. Cei doi prieteni s-au despărțit pe când aveau câte 20 de ani, ca să se revadă la vârstă

trecută de 70. Paradoxul mai constă în faptul că la Nistru în acele zile era din nou război. Bravii combatanți, patrioții ai neamului, s-au ridicat la luptă contra ”eliberatorilor” care din nou vroiau să ne ocupe... Despre această întâlnire, prima și ultima, care a durat trei zile și trei nopți, mi-a povestit mama. Mi-e greu să redau sentimentele și emoțiile împărtășite atunci de către Robert și Constantin, semnificativ fiind că aproape că n-au dormit pe parcursul celor trei nopți, iar ziua cutreierau Bucureștiul. Și tot timpul discutau, nu puteau să se sature de amintiri: discutau, și nu puteau să se oprească... Amintiri păstrate în ermitajuri spirituale timp de peste 50 de ani!

Valentin Reabțov, prezentator TV, translator, traducător-sincronist, publicist.

Despre această întâlnire, prima și ultima, care a durat trei zile și trei nopți, mi-a povestit mama. Mi-e greu să redau sentimentele și emoțiile împărtășite atunci de către Robert și Constantin...

Amintiri despre poetul martir Andrei CIURUNGA

Despre Robert Cahuleanu (pseudonimul literar Andrei Ciurunga)- numele adevărat Robert Eisenbraun prima dată am auzit în casa prof. meu Constantin Reabțov, pe când eram elevă la Școala Pedagogică Cahul, Basarabia(anii 1965-1969).

L-am cunoscut, l-am ascultat, am discutat, am râs, am plâns, ne-am bucurat împreună în acele zile de gustar, 1992. Am purces la drum cu familia prof. Reabțov Daria și Constantin, la volan fiind regretatul meu soț Nicu.

De aproape o jumătate de secol nu se mai văzuse cei doi prieteni-Costică și Robert-colegi de bancă și de liceu. A fost o întâlnire de nedescris: cu lacrimi de bucurie și dor, cu amintiri frumoase, multe dintre ele dureroase. Nenea Robert (așa îi plăcea să-i spunem noi, cei tineri - eu și Nicu, soțul meu) povestea despre anii grei de pușcărie de la Gherla, Jilava, Văcărești și multe alte pușcării (a fost deținut politic), dar mai ales despre anii grei de Canal, ani de muncă silnică. Printre povestiri mai strecura câte o glumă, spunea câte o epigramă. A fost un om foarte vesel și plin de optimism.

În acel apartament modest de pe șos. Nicolae Titulescu din București am văzut miile de cărți, mașina de scris specială pentru persoanele cu vedere slabă- rezultatul anilor de carceră- panglica de culoare întunecată adusă din pușcărie cu titlul a 59 de poezii compuse în condiții vitrege, neomenești, dar reținute în memorie nu numai de autor, ci și de ceilalți deținuți politici.

Poezia lui Andrei Ciurunga este introdusă în ANTOLOGIA POEZIEI CARCERALE, ediție îngrijită de Ioana Cistelean, apărută la Cluj în 2006, alături de poezia altor poeți deținuți, cum ar fi Radu Gyr, Ion Caraion, Dumitru Paciag, Sergiu Mandinescu ș. a. Poezia carcerală a lui Andrei Ciurunga este o poezie a suferinței umane, care a făcut și mai mult apropierea de Dumnezeu și care a fost pentru deținuții politici o soluție de rezistență, o mare speranță în acele zile amare de iad.

Poeziile lui Andrei Ciurunga au fost introduse într-o altă antologie cu titlul semnificativ ACEȘTI MARI POETI MICI, antologie alcătuită de Mihai Rădulescu.

Andrei Ciurunga e recunoscut ca poetul la schimbul căruia a înviat Hristos. Așa a raportat el după ce a stat de caraulă în noaptea Învierii. S-a ales cu trei zile de pedeapsă fără mâncare, doar un sfert de pâine și o sticlă cu apă.

Andrei Ciurunga a fost un fenomen. Opera poetului martir e puțin studiată, apreciată. Andrei Ciurunga are 80 de lucrări în 62 de publicații. Eu dispun de patru cărți ale autorului: MEMORII OPTIMISTE (cu autograf din acel an 1992), POEME CU UMBRE DE GRATII, LACRIMI PENTRU BASARABIA, VERSURI PENTRU INA (Ina fiind soția poetului, o basarabeană din Ismail).

Poetul martir Andrei Ciurunga a fost ca o cămașă de zale cu care a apărut identitatea

românească în vremuri de restriște. A decedat în august 2004.

În toamna anului trecut- 2017- am vizitat mormântul lui Andrei Ciurunga din Cimitirul Bellu Catholic din București. Închinăciune, MAESTRE!

Prof. Doina FOCȘA,

originară din Cahul, stabilită definitiv în Brăila.

“L-am cunoscut, l-am ascultat, am discutat, am râs, am plâns, ne-am bucurat împreună în acele zile de gustar, 1992.”

„Un fir de verticală rugăciune”

Poeziile lui Andrei Ciurunga depășesc adesea granițele poetului, limitele poeziei, intrând într-o altă dimensiune și vibrație spirituală – mistică, jertfelnică, disimulând durerea în rugăciune, psalm, cântec „de moarte”, „de pe front”, „cântec pentru Basarabia”, „recviem pentru țara de acasă”. Textele lui sunt pătrunse de un aer mistic transformând discursul într-o ectenie a milei, a rugăciunii pentru fericirii și purerea adormiții fii ai Patriei

care prin jertfa lor au înălțat în cer Slavă Neamului Românesc.

Veronica Popa, doctor în filologie, Cahul.

**Biblioteca raională
“Andrei Ciurunga” Cahul**

Adresa

principală :
bd Victoriei 18
or. Cahul

Telefon: +37329923856

Poștă electronică:
brcahul@gmail.com

<https://bibliotecaraionalacahul.wordpress.com/>

Aprecieri

”Versul lui era întotdeauna cald și chemat de iubire fizică, de iubire de țară, de iubire de om ...”.- Iată cum a caracterizat poezia lui Andrei Ciurunga Iancu Saul

”Poeziile lui, însuflețite de cea mai adâncă dragoste de țară, constituiau hrana spirituală a sute de deținuți.” - aceste cuvinte le-a scris Florin Constantin Pavlovici

„Andrei Ciurunga, poetul de o gingășie olimpiană.” - Daniel Philip

„Poet de mare sensibilitate, compunea poezii scurte, un nou gen, decaștihul, pline de mult duh, de o frumusețe neîntâlnită, care explodau de un lirism sublim, dar atât de căutat, de natural, încât ne cutremurau mai ales pe noi, care eram înfometați de hrană sufletească.”- Aurelian Gulan

“...el nu cultivă „numai ceremonialul suferinței, ci și ceremonialul iubirii și ceremonialul dragostei de patrie și de patria-mică – Basarabia”. Temele mari ale poeziei dintotdeauna – dragostea, patria, natura – sunt prezente în cărțile poetului, după cum o demonstrează și actualul volum din colecția „Primăvara poezilor” - Mihai Cimpoi

